

ÚŘAD PRO CIVILNÍ LETECTVÍ

Směrnice CAA/S-EXT-001-n/2015

Směrnice EXT

Směrnice pro provozování leteckého veřejného vystoupení bezpilotních letadel

CAA/S-EXT-001-n/2015

Č. j.: 7161-15-110

V Praze dne: 19. 10. 2015

Verze: nové vydání

Schválil (podpis):

Datum účinnosti: 27. 11. 2015

Ing. Vítězslav Hezký
ředitel EXT

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

KONTROLNÍ SEZNAM STRAN
Směrnice CAA/S-EXT-001-n/2015

Strana číslo	Verze	Datum	Strana číslo	Verze	Datum
1 - 24	Nové vydání	30. 10. 2015			

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ:

Datou účinnosti této směrnice se zrušuje směrnice CAA/S-SLS-015-n/2012 ve znění 1. vydání, č. j. 3557-13-701.

V rámci tohoto vydání Směrnice pro provozování leteckého veřejného vystoupení bezpilotních letadel dochází oproti rušené směrnici ke změnám, které jsou pro účely snadnější orientace ve změnách vyznačeny plnou černou čarou po straně textu.

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

ÚČINNOST SMĚRNICE, ZMĚN A OPRAV

Verze	Datum účinnosti	Změnil(-a)	
		Datum	Příjmení/podpis
Nové vydání	30. 10. 2015	zpracováno	

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

OBSAH

KONTROLNÍ SEZNAM STRAN	3
ÚČINNOST SMĚRNICE, ZMĚN A OPRAV	5
OBSAH	7
1 DEFINICE A ZKRATKY	9
2 VŠEOBECNĚ	9
2.1 Působnost	9
2.2 Předpisové požadavky	10
2.3 Poplatky	10
3 ŽÁDOST O SOUHLAS K PROVOZOVÁNÍ LVV	10
4 PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ LVV	10
4.1 Provozovatel LVV	10
4.2 Letový ředitel	10
4.3 Pořadatelská služba	11
5 ORGANIZACE LVV	11
5.1 Místo konání	11
5.2 Program LVV	12
5.3 Prostory vymezené pro potřeby LVV	12
5.3.1 Všeobecně	12
5.3.2 Letový prostor	12
5.3.3 Stání letadel a pozemní pohyb letadel	13
5.3.4 Prostor pro speciální pozemní efekty	14
5.3.5 Prostor pro shazování předmětů	14
5.3.6 Chráněný prostor pro diváky	14
5.3.7 Prostor pro parkování vozidel	14
5.4 Zajištění komunikace v rámci LVV	16
5.5 Meteorologická minima	16
5.6 Navigační výstraha a koordinace s příslušným stanovištěm letových provozních služeb (ATS)	16
5.7 Bezpečnostní opatření	16
5.7.1 Zajištění bezpečnosti osob	16
5.7.2 Opatření a postupy k zajištění ochrany civilního letectví před protiprávními činy	17

6	OPATŘENÍ VZTAHUJÍCÍ SE K VYSTUPUJÍCÍM	17
6.1	Práva a povinnosti vystupujících	17
6.2	Uspořádání letového vystoupení	17
6.3	Doklady potřebné k vystupování na LVV	18
6.4	Pravidla pro zahraniční vystupující na LVV	18
6.5	Instruktaž vystupujících před LVV	18
6.6	Poletový rozbor	19
7	PŘECHODNÁ, ZRUŠOVACÍ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ	19
Dodatek 1	Vzor formuláře žádosti o souhlas k provozování leteckého veřejného vystoupení bezpilotních letadel	20
Dodatek 2	Obsah instruktáže vystupujících před LVV	24

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

1 DEFINICE A ZKRATKY

Pojmy používané v této směrnici mají tento význam:

Bezpilotní letadlo (UA)

Letadlo určené k provozu bez pilota na palubě.

Poznámka: V mezinárodním kontextu se jedná o nadřazenou kategorii dálkově řízených letadel, autonomních letadel i modelů letadel; pro účely Doplňku X leteckého předpisu L2 a této směrnice se bezpilotním letadlem rozumí všechna bezpilotní letadla kromě modelů letadel s maximální vzletovou hmotností nepřesahující 20 kg.

Model letadla

Letadlo, které není schopné nést člověka na palubě, je používáno pro soutěžní, sportovní nebo rekreační účely, není vybaveno žádným zařízením umožňujícím automatický let na zvolené místo, a které, v případě volného modelu, není dálkově řízeno jinak, než za účelem ukončení letu nebo které, v případě dálkově řízeného modelu, je po celou dobu letu pomocí vysílače přímo řízené pilotem v jeho vizuálním dohledu.

Letecké veřejné vystoupení

Jakákoliv letecká činnost prováděná vědomě za účelem provádění letových ukázek na předem oznámené události, která je otevřena pro veřejnost.

Zkratky používané v této směrnici mají tento význam:

- ÚCL** – Úřad pro civilní letectví
- LVV** – Letecké veřejné vystoupení
- UA** – Bezpilotní letadlo
- ATC** – Řízení letového provozu
- AFIS** – Letištní letová informační služba
- ATZ** – Letištní provozní zóna neřízeného letiště

2 VŠEOBECNĚ

2.1 Působnost

- 2.1.1 Tato směrnice Úřadu pro civilní letectví, Odboru vnějších vztahů a speciálních činností (EXT), obsahuje požadavky na provozování leteckých veřejných vystoupení (dále jen LVV) s výhradní účastí bezpilotních letadel, včetně modelů letadel s maximální vzletovou hmotností větší než 20 kg.
- 2.1.2 Na LVV letadel s pilotem na palubě včetně účasti bezpilotních letadel se vztahují požadavky směrnice CAA-SLP-001-n/06 v platném znění, která má v tomto případě aplikační přednost.
- 2.1.3 Tato směrnice se nevztahuje na LVV s výhradní účastí modelů letadel s maximální vzletovou hmotností nepřesahující 20 kg.
- 2.1.4 Touto směrnicí se řídí všechny osoby zúčastněné na přípravě a provádění LVV, konkrétně provozovatelé LVV, letoví ředitelé, členové pořadatelské služby, piloti bezpilotních letadel a modelů letadel vystupujících v hlavním programu LVV včetně zahraničních vystupujících a pracovníků služeb ATC a AFIS nebo stanoviště poskytování informací známému provozu, jsou-li tyto služby v místě provozovaného LVV poskytovány.
- 2.1.5 Letový ředitel LVV musí znát požadavky kladené touto směrnicí v plném rozsahu. Piloti zúčastněných letadel, pracovníci služeb ATC nebo AFIS nebo stanoviště poskytování informací známému provozu a pracovníci pořadatelské služby zúčastnění na přípravě a provádění LVV musí znát tuto směrnici pouze v rozsahu potřebném pro jejich činnost.

- 2.1.6 LVV podléhající požadavkům této směrnice nelze uskutečnit bez obdržení pravomocného rozhodnutí o udělení souhlasu k jeho uskutečnění, které bylo vydáno ÚCL nebo případně odvolacím orgánem.

2.2 Předpisové požadavky

- 2.2.1 Provozování LVV upravují následující dokumenty:

- (a) Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen letecký zákon);
- (b) Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 108/1997 Sb., kterou se provádí letecký zákon, ve znění pozdějších předpisů;
- (c) Doplněk X leteckého předpisu L 2, Pravidla létání, v platném znění; a
- (d) tato směrnice v platném znění.

2.3 Poplatky

- 2.3.1 Podání žádosti o udělení souhlasu k provozování LVV a vydání souhlasu k provozování LVV nepodléhá žádnému správnímu poplatku.

3 ŽÁDOST O SOUHLAS K PROVOZOVÁNÍ LVV

- 3.1 Provozovatel LVV žádá o souhlas k provozování LVV podáním žádosti, a to minimálně 30 dnů před uskutečněním zamýšleného LVV, vyjma případu uvedeného v bodě 6.4.1.
- 3.2 Provozovatel LVV může řádně vyplněný a podepsaný originál aktuální žádosti zaslat poštou, doručit v elektronické podobě se zaručeným elektronickým podpisem, anebo osobně doručit na ÚCL, případně využít jiných možností podání v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- 3.3 Formulář žádosti o souhlas k provozování LVV je uveden v Dodatku 1 této směrnice a je rovněž dostupný na webových stránkách ÚCL (www.ucl.cz).

4 PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ LVV

4.1 Provozovatel LVV

- 4.1.1 Provozovatelem LVV může být každá fyzická, nebo právnická osoba, která buď sama, nebo prostřednictvím dalších osob zajistí přípravu a organizaci LVV ve smyslu požadavků stanovených ust. 2.2.1, příp. dalších dotčených právních předpisů.
- 4.1.2 Provozovatel LVV určí letového ředitele. LVV nelze uskutečnit, nebyl-li ustanoven a ÚCL schválen letový ředitel.
- 4.1.3 Všem osobám podílejícím se na organizaci a zajištění LVV musí provozovatel LVV vydat písemné instrukce o postupu v případě vzniku letecké nehody, ohrožení provozní bezpečnosti nebo ohrožení ochrany zdraví, majetku a životního prostředí. Instrukce musí obsahovat telefonický kontakt na místně příslušný hasičský záchranný sbor, středisko rychlé záchranné služby, zdravotnické zařízení, služebnu Policie ČR, případně další kontakty dle vlastního uvážení provozovatele LVV.

4.2 Letový ředitel

- 4.2.1 Do funkce letového ředitele musí provozovatel LVV ustanovit osobu s odpovídajícími zkušenostmi a schopnostmi, a to v závislosti na složitosti provozování a rozsahu LVV.
- 4.2.2 Osoba ustanovená do této funkce podléhá schválení ÚCL.
- 4.2.3 Letový ředitel je povinen zajistit dodržování všech podmínek stanovených v této směrnici, popřípadě dalších podmínek uvedených v souhlasu k provozování LVV. Letový ředitel je

povinen pozorně sledovat probíhající program LVV a je odpovědný za jeho bezpečný průběh.

- 4.2.4 Letový ředitel nesmí po celou dobu konání LVV zastávat jinou funkci než funkci letového ředitele, zejména nesmí vykonávat funkci pilota vystupujícího letadla, a nesmí působit v roli moderátora LVV.
- 4.2.5 Letový ředitel je povinen zajistit, podle předpokládané složitosti provozování a rozsahu LVV pořadatelskou službu, tj. potřebný počet osob s odpovídajícími zkušenostmi a schopnostmi, a pokud je to pro danou činnost třeba i s příslušným oprávněním, na které může přenést odpovědnost za dílčí činnosti. Letový ředitel je oprávněn vydávat pořadatelské službě takové pokyny, aby byl zajištěn bezpečný a plynulý průběh LVV.
- 4.2.6 Letový ředitel je zodpovědný za zajištění bezpečného systému používání vysílačů a kmitočtů dálkového řízení UA.
- 4.2.7 Při využívání kmitočtů dálkového řízení UA, které jsou náchylné k rušení, je letový ředitel povinen zajistit systém monitorování kmitočtového spektra, aby mohl včas nařídít přerušeni letu v případě, kdy rušení překročí bezpečnou mez.

4.3 Pořadatelská služba

- 4.3.1 Všechny osoby, které budou na LVV vykonávat pořadatelskou službu, musí být letovým ředitelem prokazatelným způsobem seznámeny se svými povinnostmi a musí být vhodným způsobem označeny a vybaveny (např. reflexními vestami, identifikačními průkazy/náramky, apod.).
- 4.3.2 Osoby vykonávající pořadatelskou službu na LVV jsou povinny dodržovat pokyny letového ředitele k zajištění bezpečnosti a neprodleně oznámit letovému řediteli skutečnosti, které mohou mít vliv na bezpečný průběh programu LVV.
- 4.3.3 Osoby vykonávající pořadatelskou službu na LVV musí zajišťovat dodržování podmínek pro prostory dle ust. 5.3 z hlediska pohybu osob v těchto prostorech a vstupu do nich, zejména pak zajišťovat zákaz vstupu diváků do prostor, které nejsou určeny pro veřejnost.

5 ORGANIZACE LVV

5.1 Místo konání

- 5.1.1 LVV je možné provozovat buď na:
 - (a) pro tyto účely vhodných pozemcích, příp. plochách, jejichž vlastníci, případně provozovatelé, udělili písemný souhlas s pořádáním akce, nebo
 - (b) civilním letišti, jehož provozovatel má platné Povolení provozovat letiště a platné Rozhodnutí o stanovení druhu letiště vydané ÚCL a prokazatelně souhlasil s konáním akce, nebo
 - (c) vojenském letišti se souhlasem a za podmínek stanovených Ministerstvem obrany ČR.
- 5.1.2 Písemný souhlas s konáním LVV uvedený v ust. 5.1.1 je povinen zajistit a doložit provozovatel LVV.
- 5.1.3 Nemohou-li být s ohledem na program LVV pořádaného na letišti dodrženy všechny postupy uvedené v platném Letištním řádu, musí být pro LVV stanoveny náhradní postupy, se kterými provozovatel letiště prokazatelně souhlasí.
- 5.1.4 Provozovatel LVV je povinen v dostatečném časovém předstihu informovat o konání LVV obecní úřad obce, v jejímž katastrálním území se daná akce bude nacházet. Doklad o stanovisku příslušného obecního úřadu a případné koordinaci musí být součástí žádosti dle bodu 3 této směrnice.

5.1.5 V místě a době konání LVV je zakázán provoz dálkově řízených modelů letadel s maximální hmotností pod 20 kg a bezpilotních letadel (včetně volných i upoutaných balónů a vzducholodí bez pilota na palubě) a vypouštění draků a raket, pokud toto není součástí programu LVV nebo pokud tato činnost nebyla schválena letovým ředitelem, při dodržení jím stanovených podmínek. Dále musí být zakázán vstup na místo konání s balónky plněnými hořlavým plynem nebo plynem lehčím vzduchu. Prodej takto plněných balónků je v místě konání LVV rovněž zakázán.

5.2 Program LVV

5.2.1 Letový ředitel je povinen sestavit program LVV.

5.2.2 Plánovaný program LVV a datum a čas generální zkoušky (bude-li provedena) budou uvedeny v žádosti o souhlas k provozování LVV. Případné pochybnosti o vhodnosti nebo nejasnosti navrhovaných položek plánovaného programu LVV konzultuje letový ředitel s ÚCL.

5.2.3 Letový ředitel je oprávněn rozhodnout o konání generální zkoušky programu LVV nebo vyžadovat předchozí neveřejnou ukázkou vystoupení jednotlivých bezpilotních letadel.

5.2.4 Program LVV je letový ředitel povinen v dostatečném předstihu před zahájením LVV předat všem vystupujícím, službě ATC nebo AFIS, je-li poskytována, nebo stanovišti poskytování informací známému provozu, je-li zřízeno, a pořadatelské službě.

5.2.5 Veškeré změny programu, které se týkají vystupujících pilotů a letadel nebo druhu jejich vystoupení, musí být předem projednány s ÚCL a ÚCL schváleny. Toto opatření se nevztahuje na změnu pořadí vystupujících, zejména s ohledem na meteorologické podmínky.

5.3 Prostory vymezené pro potřeby LVV

5.3.1 Všeobecně

5.3.1.1 Letový ředitel musí pečlivě zvážit výběr a umístění všech prostorů, zejména s ohledem na provozní bezpečnost a ochranu zdraví, majetku a životního prostředí. Žádné prostory, kam má veřejnost přístup, se nesmí nacházet ve vztahu k mezi vystoupení nebo k jiným vymezeným plochám blíže, než určují požadavky stanovené touto směrnicí.

5.3.1.2 Stanoviště letového ředitele musí být umístěno tak, aby z něj měl letový ředitel po celou dobu konání LVV přímý vizuální kontakt s letovým prostorem, prostorem pro stání a pozemní pohyb letadel, popřípadě i s dalšími vymezenými prostory.

5.3.1.3 LVV musí být uspořádáno tak, aby při vystoupení, vzletu, přistání a pojiždění a stání letadel bylo trvale zajištěno plnění požadavků na prostory dle ust. 5.3 a jejich účelu.

5.3.1.4 Prostory nepřístupné divákům musí být vhodným způsobem označeny, ohraničeny a uzavřeny po celou dobu konání LVV. Vstup do těchto prostor smí být umožněn pouze oprávněným osobám.

5.3.1.5 Všechny dotčené vymezené prostory musí být vhodným způsobem označeny, ohraničeny a zabezpečeny. Toto musí platit po celou dobu konání LVV.

5.3.2 Letový prostor

5.3.2.1 Letový prostor je vymezená část zemského povrchu a vzdušného prostoru, ve kterém probíhají vzlety, přistání a letové nebo pozemní ukázky.

5.3.2.2 Letový prostor musí být dimenzován tak, aby diváci nacházející se během LVV v chráněném prostoru pro diváky (viz ust. 5.3.5 této směrnice), byli po celý čas letové ukázky letadla v zákrytu za ochranou sítí (obr. 2).

- 5.3.2.3 Letový prostor je kromě výškového omezení vyplývajícího z ust. 5.3.2.2 ohraničen linií na zemském povrchu, která je pro pilota při vystoupení jasně rozeznatelná (např. osa nebo okraj dráhy, hrana lesa, apod.) a která je umístěná tak, aby byla zajištěna minimální předepsaná vzdálenost vystupujícího letadla od linie veřejnosti. Tyto horizontální a vertikální limity tvoří mez vystoupení (obr. 1 a 2). Mez vystoupení nesmí být porušena žádným z vystupujících letadel.
- 5.3.2.4 Mez vystoupení musí být stanovena před letem každého bezpilotního letadla. Za stanovení meze vystoupení je zodpovědný letový ředitel. Minimální vzdálenost meze vystoupení od prostoru pro diváky nesmí být menší než 20 m, není-li s ohledem na stávající nebo žádané bezpečnostní opatření stanoveno ÚCL jinak. Stanovení vzdálenosti meze vystoupení musí zohledňovat místní meteorologické podmínky, zkušenost pilota, vlastnosti a technické parametry bezpilotních letadel (typ, rychlost, ovladatelnost), překážky, atd. Na LVV, kde není možné zajistit bezpečnostní požadavky chráněného prostoru pro diváky (viz ust. 5.3.6 této směrnice), musí být dodrženy alespoň minimální vzdálenosti dle ust. 16 g) Doplňku X Předpisu L 2 Pravidla létání.
- 5.3.2.5 Letový ředitel je povinen spolehlivým způsobem zajistit nepřetržité sledování horizontální i vertikální meze vystoupení dostatečným počtem osob vykonávajících pořadatelskou službu, které musí být ve spojení s poučenou osobou asistující pilotovi nebo s letovým ředitelem, aby v případě porušení meze vystoupení mohla být učiněna příslušná opatření, zejména neprodlená výzva pilotovi k úpravě letu. Jednotlivá stanoviště této služby musí být rozmístěna nejen s ohledem na její účel, ale i s ohledem na bezpečnost osob, které tuto službu budou vykonávat.
- 5.3.2.6 V letovém prostoru se v době probíhající letové činnosti smějí pohybovat jen osoby k tomu určené a řádně poučené. Osoby nacházející se v letovém prostoru jsou povinny řídit se pokyny letového ředitele.
- 5.3.2.7 Přístup veřejnosti do letového prostoru je možný pouze se souhlasem letového ředitele a mimo dobu trvání leteckého vystoupení nebo pozemního pohybu letadel.
- 5.3.3 *Stání letadel a pozemní pohyb letadel*
- 5.3.3.1 Letový ředitel je povinen stanovit postupy pro stání a pozemní pohyby letadel.
- 5.3.3.2 Místo pro stání letadel by mělo být vhodným způsobem odděleno od prostoru určeného pro pozemní pohyb letadel.
- 5.3.3.3 V prostoru stání letadel se piloti mohou zdržovat pouze za předpokladu, že je tento prostor oddělen od prostoru pro pozemní pohyb letadel alespoň ochrannou sítí, která minimalizuje možnost průniku každého bezpilotního letadla účastnícího se LVV při pohybu na zemi (pojíždění, rozjezd, výběh), a se souhlasem letového ředitele, pokud ÚCL nestanoví jinak.
- 5.3.3.4 Všechna letadla účastnící se LVV musí být odpovídajícím způsobem střežena a zabezpečena před protiprávními činy, zejména pak v případě, kdy provozovatel LVV umožní divákům v rámci programu statickou prohlídku letadel.
- 5.3.3.5 Místo pro stání letadel musí být vybaveno dostatečným počtem ručních hasicích přístrojů s odpovídajícím druhem a množstvím hasicích látek. S počtem, umístěním a způsobem použití hasicích přístrojů budou obeznámeny osoby zajišťující pořadatelskou službu a osoby vystupující na LVV.
- 5.3.3.6 Na místě stání letadel, stejně jako na všech dalších místech, kde se pracuje s pohonnými hmotami, je zakázáno kouření a používání otevřeného ohně.
- 5.3.3.7 Přístup veřejnosti do prostoru pro stání letadel a pozemní pohyb letadel je možný pouze se souhlasem letového ředitele a mimo dobu trvání leteckého vystoupení nebo pozemního pohybu letadel.

5.3.4 *Prostor pro speciální pozemní efekty*

- 5.3.4.1 Použití výbušnin k simulaci pozemních explozí, vyvíjení kouře a jiné speciální pozemní efekty mohou být prováděny pouze pod dohledem kompetentní osoby a v prostoru předem schváleném letovým ředitelem.
- 5.3.4.2 Místo, kde budou prováděny exploze, a místo obsluhy těchto prostředků smí být zpřístupněny pouze osobám, které jsou k obsluze určeny.
- 5.3.4.3 Speciální pozemní efekty nesmí ohrozit bezpečnost leteckého provozu, osob a majetku na zemi.
- 5.3.4.4 Rozsah prováděných pozemních efektů musí být letovému řediteli znám před zahájením LVV.
- 5.3.4.5 Letový ředitel je oprávněn vyzvat vystupující, do jejichž vystoupení je použito speciálních pozemních efektů zahrnuto, k neveřejné ukázce, a to v dostatečném předstihu před zahájením LVV.
- 5.3.4.6 Letový ředitel je povinen seznámit s rozsahem použití a s nebezpečnou povahou takových efektů osoby zajišťující pořadatelskou službu a službu ATC nebo AFIS, je-li poskytována, nebo stanoviště poskytování informací známému provozu, je-li zřízeno, a ostatní vystupující v rámci instruktáže před LVV.

5.3.5 *Prostor pro shazování předmětů*

- 5.3.5.1 Způsob a prostor pro shazování předmětů musí být předem schváleny letovým ředitelem.
- 5.3.5.2 Shazování předmětů nesmí ohrozit bezpečnost leteckého provozu, osob a majetku na zemi.

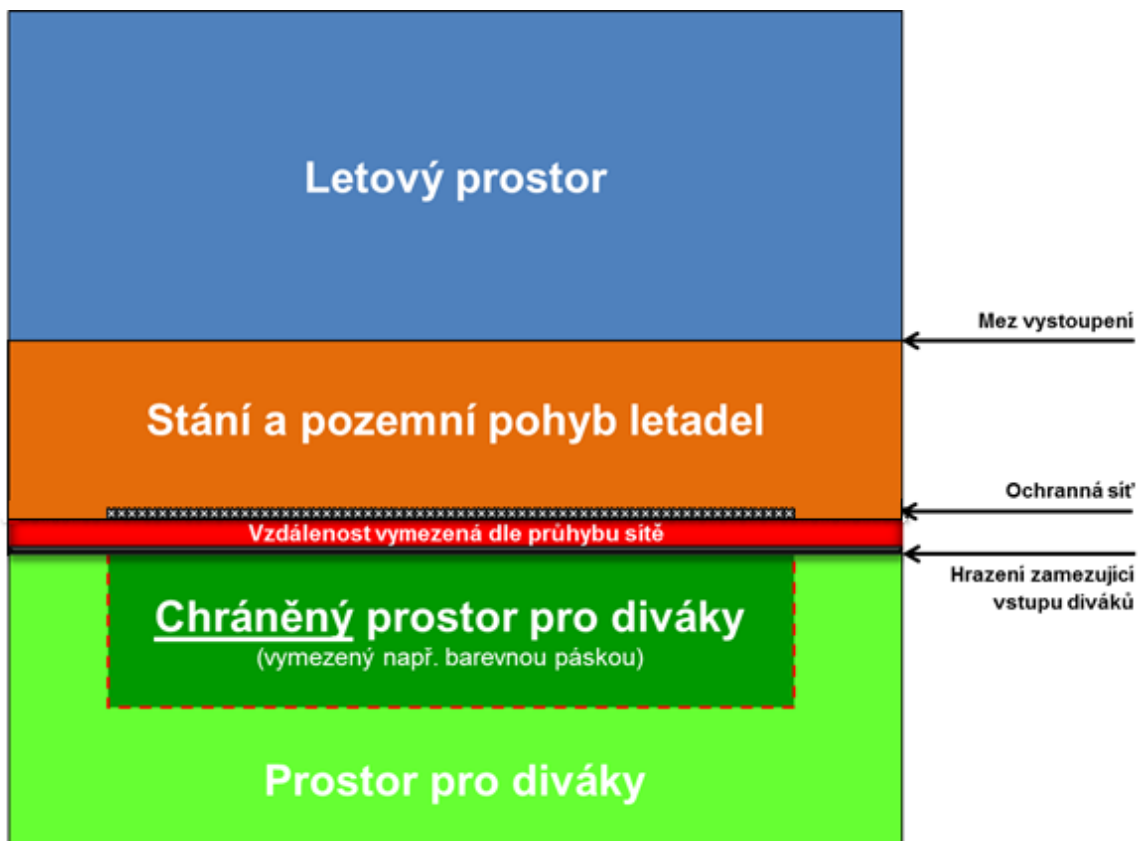
5.3.6 *Chráněný prostor pro diváky*

- 5.3.6.1 Chráněným prostorem pro diváky se rozumí část prostoru pro diváky, ve které jsou diváci během LVV chráněni před provozovanými bezpilotními letadly. Není-li ÚCL stanoveno jinak, musí být bezpilotní letadla během celé letové ukázky provozována tak, aby byla v zákrytu za ochranou sítě oddělující letový prostor a chráněný prostor pro diváky. Velikost chráněného prostoru pro diváky musí provozovatel dimenzovat tak, aby odpovídal počtu všech diváků účastnících se LVV (např. omezený počet vstupenek, odhad počtů diváků z již uskutečněných vystoupení). Umístění a rozměry chráněného prostoru pro diváky musí být viditelně označené (např. vyznačením páskou s informačními tabulemi, situačním schématem přiloženým ke vstupence, atd.).
- 5.3.6.2 Technické specifikace a vlastnosti ochranné sítě by měly být stanoveny s uvážením technických parametrů bezpilotních letadel (maximální vzletová hmotnost, rychlost a typ bezpilotního letadla, atd.), které budou v rámci LVV provozovány. Ochranná síť včetně ukotvení by měla minimalizovat možnost průniku každého bezpilotního letadla provozovaného v rámci LVV. Výjimkou je provoz bezpilotního letadla alespoň v minimálních vzdálenostech dle ust. 16 g) Doplňku X Předpisu L 2, Pravidla létání, umožňující provoz bez ochranných sítí. Zvláštním hrazením zamezujícím vstupu diváků musí být oddělen prostor přiléhající k ochranné síti v závislosti na jejím maximálním průhybu během případného zachycení bezpilotního letadla. Výška a délka ochranné sítě musí být zvolena v závislosti na maximální výšce letu bezpilotního letadla, délce letového prostoru během letových ukázek a odhadovaném počtu diváků. Vždy však musí být splněna podmínka, že diváci nacházející se v chráněném prostoru budou po celou dobu letových ukázek v zákrytu za ochrannou sítí (obr. 1 a obr. 2). K zajištění tohoto požadavku je možno využít osob vykonávajících pořadatelskou službu na LVV, kteří jsou ve spojení s letovým ředitelem nebo přímo s poučenou osobou asistující pilotovi bezpilotního letadla.

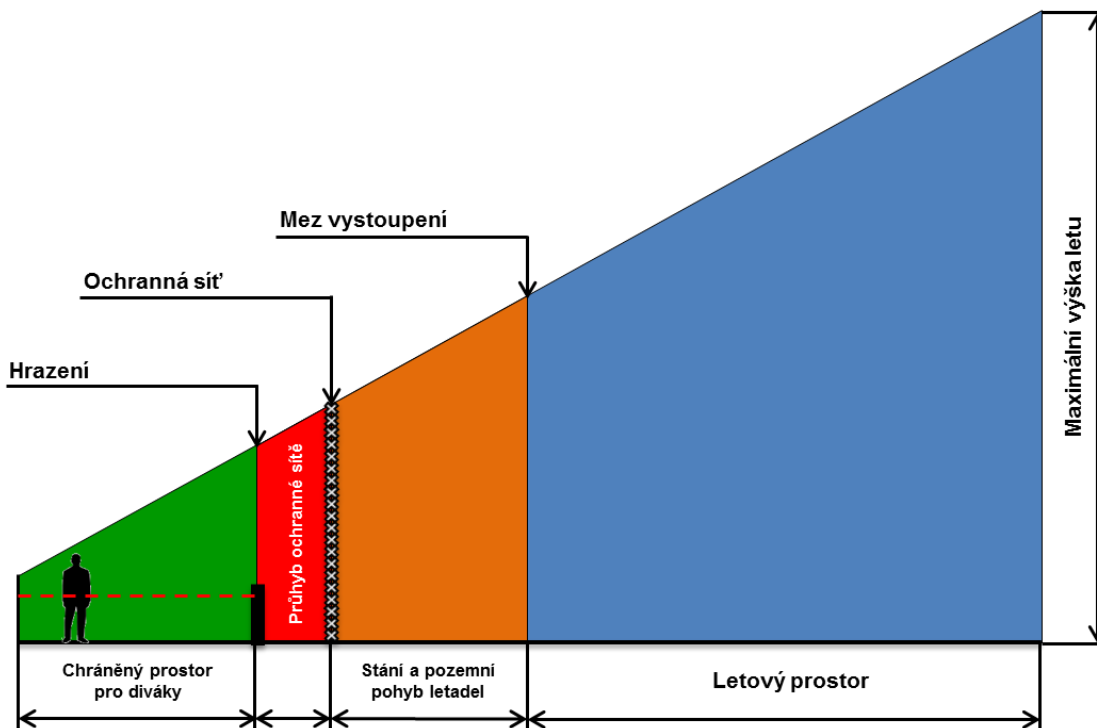
5.3.7 *Prostor pro parkování vozidel*

- 5.3.7.1 Provozovatel LVV musí s ohledem na odhadovaný počet diváků zajistit dostatečně velký prostor pro parkování vozidel.
- 5.3.7.2 Prostor pro parkování vozidel se musí nacházet mimo letový prostor.
- 5.3.7.3 Umožňují-li to místní podmínky, musí letový ředitel plánovat vymezení prostoru pro parkování vozidel tak, aby se tento prostor nenacházel ve směru plánovaných trajektorií letů při leteckých vystoupeních, vzletech, přistáních a pozemních pohybech letadel.
- 5.3.7.4 Není-li proveditelné umístit prostor pro parkování vozidel za linii tvořenou ochrannou sítí směrem od meze vystoupení, může být tento prostor umístěn blíže k mezi vystoupení, ale pouze za předpokladu,

že veřejnost bude mít do těchto prostor přístup pouze se souhlasem letového ředitele a mimo dobu trvání leteckého vystoupení nebo pozemního pohybu letadel.

Obrázek 1

Obrázek 2

5.4 Zajištění komunikace v rámci LVV

- 5.4.1 Provozovatel LVV je povinen zajistit, aby po celou dobu konání LVV bylo k dispozici spolehlivé obousměrné hlasové spojení na zemi, pomocí kterého má letový ředitel spojení s osobami vykonávajícími pořadatelskou službu na LVV a dle uvážení letového ředitele, s provozovatelem LVV, případně komentátorem LVV a zúčastněnými službami (např. záchranná služba nebo hasičský záchranný sbor). Pro tyto účely musí být zajištěn vhodný a spolehlivý typ komunikačního zařízení.
- 5.4.2 Je-li předpokládán počet diváků vyšší než 500, musí být při leteckém veřejném vystoupení použit veřejný rozhlas. Typ potřebného místního rozhlasu musí odpovídat podmínkám v místě konání a obsahu a rozsahu leteckých vystoupení.
- 5.4.3 Je-li při LVV použit rozhlas, musí být zařízení rozhlasu rozmístěno takovým způsobem, aby v případě jeho použití byl ve všech veřejně přístupných prostorech zřetelně slyšitelný a zachytitelný obsah sdělení.
- 5.4.4 Bude-li na akci přítomen komentátor LVV, jeho stanoviště musí být umístěno tak, aby mu bylo možné rychle předat důležité nebo nouzové informace.

5.5 Meteorologická minima

- 5.5.1 Letový ředitel je zodpovědný za stanovení meteorologických provozních minim.
- 5.5.2 Stanovená meteorologická minima musí letový ředitel předat vystupujícím v dostatečném předstihu před vystoupením a musí dbát na jejich přísné dodržování.

5.6 Navigační výstraha a koordinace s příslušným stanovištěm letových provozních služeb (ATS)

- 5.6.1 Provozovatel LVV je povinen v dostatečném předstihu zajistit publikování navigační výstrahy formou NOTAM, a to v souladu s podmínkami souhlasu ÚCL k provozování LVV.
- 5.6.2 Zasahuje-li místo konání LVV do řízeného prostoru, je letový ředitel povinen projednat schválený program LVV, způsob komunikace a způsob koordinace provozu s příslušným stanovištěm řízení letového provozu.
- 5.6.3 Zasahuje-li místo konání LVV do letištní provozní zóny (ATZ) neřízeného letiště, je letový ředitel povinen projednat schválený program LVV, způsob komunikace a způsob koordinace provozu s příslušným stanovištěm AFIS nebo stanovištěm poskytování informací známému provozu.

5.7 Bezpečnostní opatření

5.7.1 Zajištění bezpečnosti osob

- 5.7.1.1 Provozovatel LVV je povinen v dostatečném předstihu informovat o pořádání LVV místní zdravotnické zařízení a středisko rychlé záchranné služby, hasičský záchranný sbor a služebnu Policie ČR. Doklady o stanovisku těchto složek a případné koordinaci musí být součástí žádosti dle bodu 3 této směrnice.
- 5.7.1.2 Letový ředitel musí mít po celou dobu konání LVV snadno a rychle dostupné kontaktní informace na složky uvedené v ust. 5.7.1.1. Tyto informace musí být snadno a rychle dostupné také všem osobám vykonávajícím pořadatelskou službu na LVV a provozovateli LVV. Toto se považuje za minimální přípustnou úroveň zajištění bezpečnosti osob účastnících se LVV. V závislosti na místních podmínkách, odhadovaném počtu diváků a programu LVV, případně jiných aspektech z pohledu ÚCL zásadních pro zajištění bezpečnosti osob, může ÚCL souhlas k provozování LVV podmínit úrovní vyšší, zejména přítomností záchranné služby a hasičského záchranného sboru po celou dobu konání LVV.
- 5.7.1.3 Doporučuje se, aby letový ředitel vypracoval a projednal se složkami dle ust. 5.7.1.1 návrh nouzového plánu LVV a popř. v něm zohlednil požadavky a připomínky těchto složek tak, aby byl nouzový plán LVV v souladu s jejich krizovými plány a postupy. V závislosti na místních podmínkách, odhadovaném počtu diváků a programu LVV, případně jiných aspektech z pohledu ÚCL zásadních pro zajištění bezpečnosti osob, může ÚCL vypracování nouzového plánu LVV požadovat.
- 5.7.1.4 Nouzový plán by měl obsahovat minimálně následující podrobnosti:
- specifikaci typu nouze (např. letecká nehoda, zranění většího počtu osob, apod.);
 - klíčové osoby/složky zahrnuté v plánu;

- (c) jména, rozsah pověření, odpovědnosti a úkoly, kontaktní údaje (telefon, rádiové spojení) a pozice klíčových osob/složek;
 - (d) druh a způsob komunikace klíčových osob/složek;
 - (e) podrobnou mapu místa konání, na níž budou vyobrazeny všechny nouzové body, východy, přístupové cesty, pozice klíčových osob/složek apod.
- 5.7.1.5 Při provozování LVV mohou nastat případy, kdy se osoby (diváci) shromažďují za účelem pozorování programu LVV mimo místo schválené pro konání akce (mimo prostory letiště či vymezené prostory). Doporučuje se, aby pořadatel LVV s ohledem na bezpečnost těchto osob tuto situaci předvídal a již v průběhu plánování akce učinil taková vhodná opatření, která zabrání tomu, aby tato situace nastala, popř. provedl taková opatření, která budou mít alespoň omezující účinek.
- 5.7.1.6 V zájmu provozovatele LVV je žádoucí, aby bylo uzavřeno pojištění odpovědnosti za škody na zdraví a majetku způsobené jakoukoli událostí související s provozováním LVV.
- 5.7.2 *Opatření a postupy k zajištění ochrany civilního letectví před protiprávními činy*
- 5.7.2.1 Ve smyslu ustanovení § 85a leteckého zákona a dle Národního bezpečnostního programu ochrany civilního letectví České republiky před protiprávními činy je provozovatel LVV povinen vypracovat opatření a postupy k zajištění ochrany civilního letectví před protiprávními činy a postupovat podle nich po celou dobu LVV.
- 5.7.2.2 Ve smyslu ustanovení § 85a leteckého zákona a dle Národního bezpečnostního programu ochrany civilního letectví České republiky před protiprávními činy je provozovatel LVV povinen:
- (a) průběžně kontrolovat zavádění a plnění opatření zákona postupů k zajištění ochrany civilního letectví před protiprávními činy; a
 - (b) průběžně vyhodnocovat zjištěné nedostatky, stanovovat a plnit opatření k jejich nápravě.

6 OPATŘENÍ VZTAHUJÍCÍ SE K VYSTUPUJÍCÍM

6.1 Práva a povinnosti vystupujících

- 6.1.1 Předvedení vystoupení před diváky na LVV je jednou z vrcholných forem létání. Tato forma létání vyžaduje po osobě vystupujícího pilota, kromě přirozených psychických vlastností (jako např. přesnost, soustředěnost, smysl pro zodpovědnost, sebekázeň apod.), značné odborné a praktické znalosti a zkušenosti.
- 6.1.2 Konečnou odpovědnost za bezpečné provedení letu má vždy pilot.
- 6.1.3 Vystupující jsou povinni:
- (a) na vyzvání předložit letovému řediteli nebo ÚCL ke kontrole doklady dle ust. 6.3;
 - (b) uspořádat své letové vystoupení v souladu s ust. 6.2;
 - (c) zúčastnit se instruktáže vystupujících před LVV dle ust. 6.5;
 - (d) respektovat pokyny letového ředitele;
 - (e) zúčastnit se poletového rozboru dle ust. 6.6, pokud se koná.
- 6.1.4 Vystupující jsou oprávněni:
- (a) seznámit se s podmínkami souhlasu ÚCL k provozování LVV, v rámci kterého mají vystupovat;
 - (b) kdykoliv odmítnout vystoupení nebo jej předčasně ukončit;
 - (c) navrhnout letovému řediteli úpravu vystoupení v závislosti na meteorologických podmínkách nebo jiných okolnostech.

6.2 Uspořádání letového vystoupení

- 6.2.1 Letové vystoupení musí být uspořádáno v souladu s požadavky předpisů dle ust. 2.2, podmínkami souhlasu ÚCL k provozování LVV, podmínkami povolení k létání letadla bez pilota a případnými dalšími podmínkami stanovenými letovým ředitelem.
- 6.2.2 V průběhu letového vystoupení nesmí letadlo za žádných okolností opustit vyhrazený letový prostor a nesmí být porušena příslušná výšková omezení a vzdálenosti.
- 6.2.3 Plánovaná trajektorie letu vystupujícího letadla by měla vést podél meze vystoupení nebo směrem od diváků a bez dalších bezpečnostních opatření by neměla směřovat k prostoru pro diváky. Za další bezpečnostní opatření ve smyslu tohoto ustanovení lze považovat například bezpečné minimální vzdálenosti stanovené v podmínkách povolení k létání letadla bez pilota nebo Doplňkem X leteckého předpisu L2, pokud v podmínkách povolení k létání letadla bez pilota stanoveny nebyly.

6.3 Doklady potřebné k vystupování na LVV

6.3.1 Doklady pilota:

- (a) platné povolení k létání letadla bez pilota se seznamem evidovaných pilotů, ve kterém je dotyčný pilot uveden;
- (b) průkaz totožnosti; a
- (c) doklad o zákonném pojištění odpovědnosti z provozu bezpilotního letadla.

6.3.2 Doklady letadla:

- (a) platné povolení k létání letadla bez pilota.

6.4 Pravidla pro zahraniční vystupující na LVV

- 6.4.1 V případě, že provozovatel LVV plánuje účast zahraničních vystupujících, musí být žádost o souhlas k provozování LVV podána s ohledem na dále uvedené postupy nejpozději 45 dnů před konáním předmětného LVV.

Pozn.: Za zahraniční vystupující se pro účely této směrnice považují zahraniční piloti a letadla, kterým nebylo vydáno Povolení k létání letadla bez pilota podle § 52 leteckého zákona a nejsou v evidenci ÚCL.

6.4.2 Varianta A

- 6.4.2.1 Možnost vystupování zahraničních pilotů lze posoudit v rámci zpracování žádosti o souhlas ÚCL s LVV. Zahraniční piloti a letadla jsou v takovém případě součástí ÚCL posuzovaného a schvalovaného programu LVV.

6.4.2.2 Souhlas ÚCL s vystoupením zahraničních pilotů bude podmíněn doložením:

- (a) platného dokumentu rovnocenného povolení k létání letadla bez pilota podle § 52 leteckého zákona pro každého pilota a letadlo (např. zahraničním úřadem vydaný průkaz způsobilosti pilota, osvědčení letové způsobilosti letadla); a
- (b) dokladu o uzavřeném pojištění odpovídajícím nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 785/2004 ve znění pozdějších předpisů.

- 6.4.2.3 Je-li to z pohledu bezpečnosti žádoucí, může ÚCL v rámci souhlasu s LVV stanovit další konkrétní podmínky pro zajištění bezpečnosti vystoupení zahraničních pilotů, a to i v případě, že dokumenty dle ust. 6.4.2.2 písm. (a) budou uznány ÚCL za rovnocenné povolení k létání letadla bez pilota podle § 52 leteckého zákona.

6.4.3 Varianta B

- 6.4.3.1 Nebudou-li dokumenty předložené podle postupu popsaného v ust. 6.4.2.2 písm. (a) uznány ÚCL za rovnocenné povolení k létání podle § 52 leteckého zákona, budou se aplikovat pro vystoupení zahraničních pilotů a letadel použitelné části postupu dle směrnice CAA/S-SLS-010-n/2012 v platném znění, a to v rozsahu ověření praktických dovedností pilota a ověření letových vlastností vystupujícího letadla (provedení kontrolního letu) dle čl. 5 a čl. 7, ust. 7.3 uvedené směrnice.

6.4.3.2 Ověření praktických dovedností pilota a ověření letových vlastností vystupujícího letadla je možné provést v průběhu Úřadem vedeného správního řízení v termínech a místech navržených žadatelem o souhlas k provozování LVV a dohodnutých s ÚCL, nejpozději však jeden den před požádáním předmětného LVV. V rámci jednoho dne lze ověřit praktické dovednosti u maximálně pěti pilotů a ověřit letové vlastnosti u pěti vystupujících letadel.

Pozn.: Z praktických důvodů (např. nepříznivé meteorologické podmínky) se doporučuje pro ověření praktických dovedností pilota a ověření letových vlastností vystupujícího letadla volit termín s dostatečným časovým předstihem tak, aby existovala možnost termínu náhradního.

6.4.4 Souhlas ÚCL k vystoupení pilotů ze zahraničí, udělený podle ust. 6.4 v rámci souhlasu ÚCL k provozování LVV, se považuje za povolení k létání letadla bez pilota podle § 52 leteckého zákona a opravňuje zahraničního pilota k létání pouze v rámci příslušného LVV za přesně stanovených podmínek a omezení.

Pozn.: Výše uvedenými postupy není dotčena možnost postupu podle CAA/S-SLS-010-n/2012 v platném znění, tj. standardním postupem žádosti o vydání Povolení k létání letadla bez pilota podle § 52 leteckého zákona.

6.5 Instruktaž vystupujících před LVV

6.5.1 Letový ředitel je povinen vyzvat vystupující, aby v dostatečném časovém předstihu před LVV oznámili, zda v souvislosti s jejich vystoupením vyplývají zvláštní požadavky na LVV nebo jeho organizaci.

6.5.2 Letový ředitel je povinen zajistit důkladnou instruktáž vystupujících před LVV. Žádný z vystupujících se nemůže zúčastnit LVV, aniž by obdržel všechny informace předané v rámci této instruktáže. Instruktáž musí proběhnout na začátku každého letového dne LVV.

6.5.3 Náplň a formu instruktáže (písemná/ústní) stanovuje letový ředitel. Instruktáž musí obsahovat a pokrývat minimálně body uvedené v Dodatku 2 této směrnice.

6.5.4 Letový ředitel je povinen zajistit překlad instruktáže zahraničním vystupujícím.

6.6 Poletový rozbor

6.6.1 S ohledem na průběh LVV může letový ředitel rozhodnout o konání poletového rozboru pro vystupující. Smyslem poletového rozboru je především identifikovat bezpečnostní nedostatky vyplývající z uspořádání a provedení letového vystoupení včetně všech souvisejících činností a přijmout odpovídající nápravná opatření.

6.6.2 Náplň a formu rozboru (písemný/ústní) stanovuje letový ředitel.

6.6.3 Letový ředitel je povinen zajistit překlad rozboru zahraničním vystupujícím.

7 PŘECHODNÁ, ZRUŠOVACÍ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

7.1 Datem účinnosti této směrnice se zrušuje směrnice CAA/S-SLS-015-n/2012 ve znění 1. vydání, č. j. 3557-13-701.

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

DODATEK 1

VZOR FORMULÁŘE ŽÁDOSTI O SOUHLAS K PROVOZOVÁNÍ LETECKÉHO VEŘEJNÉHO VYSTOUPENÍ BEZPILOTNÍCH LETADEL

1 Základní informace	
Propagační název LVV:	
Místo konání:	
Předpokládaný počet diváků:	
Datum a čas konání:	
Datum a čas generální zkoušky: (bude-li provedena)	

PROVOZOVATEL LVV (POŘADATEL)			
(A) Právnícká osoba			
Obchodní jméno:		Právní forma:	
Sídlo:		IČO:	
Jméno, příjmení, trvalé bydliště a datum narození osoby oprávněné jednat jménem právnické osoby:			
Tel./mobil:		E-mail:	
			Podpis:
(B) Fyzická osoba			
Jméno a příjmení:		Datum narození:	
Trvalé bydliště:			
Tel./mobil:		E-mail:	
			Podpis:

2 | Letový ředitel

Jméno a příjmení:			
Datum narození:			
Trvalé bydliště:			
Tel:		Mobil:	
Fax:		E-mail:	

Spojení na místo konání LVV:

Tel:	
Mobil:	
Fax:	

3A | Prohlášení osob oprávněných k dotčeným pozemkům ¹

Já, jako osoba oprávněná k pozemku/pozemkům níže uvedeného/uvedených parcelního/parcelních čísla/čísel, na kterém/kterých bude zřízen prostor pro diváky, předváděcí prostor a prostor pro parkování vozidel návštěvníků, prohlašuji, že **souhlasím** s uskutečněním uvedeného leteckého veřejného vystoupení.

Parcelní č.:		Jméno, příjmení a podpis:	
Parcelní č.:		Jméno, příjmení a podpis:	
Parcelní č.:		Jméno, příjmení a podpis:	
Parcelní č.:		Jméno, příjmení a podpis:	
Parcelní č.:		Jméno, příjmení a podpis:	

3B | Prohlášení provozovatele letiště ¹

Provozovatel letiště **souhlasí** s uskutečněním uvedeného LVV na tomto letišti.

Jméno a příjmení osoby oprávněné
jednat jménem provozovatele letiště:

Podpis:

¹ Vyplňuje se pouze prohlášení odpovídající druhu lokality, na které se LVV bude konat (bod 3A nebo bod 3B).

4 Plánovaný program letových ukázek

Pořadí	Předpokládaný čas ukázky (místní čas / UTC*)		Typ/označení UA	Poznávací značka	Jméno pilota	Druh vystoupení	Samostatná ukázka	
	od	do					ano	ne
1							☐	☐
2							☐	☐
3							☐	☐
4							☐	☐
5							☐	☐
6							☐	☐
7							☐	☐
8							☐	☐
9							☐	☐
10							☐	☐

Poznámky:

* Nehodící se škrtněte.

Vysvětlivky:

Pořadové číslo: pořadové číslo vystupujícího (nemusí odpovídat skutečnému pořadí bodu programu).

Předpokládaný čas ukázky: zapisujte ve formátu hh:mm. Jedná se o údaj orientační, který lze s ohledem na podmínky konání LVV, zejména meteorologické podmínky, operativně měnit.

Typ/označení UA: Uvedte obchodní název UA, označení předlohy, popřípadě označení, kterým je UA nazýváno, pokud UA není přidělen název výrobcem nebo není postaveno dle předlohy.

Poznávací značka: poznávací značka bezpilotního letadla přidělená ÚCL nebo, v případě zahraničních bezpilotních letadel, příslušným úřadem daného státu.

Druh vystoupení: průlety, akrobacie, vlečení, apod.

Samostatná ukázka: pokud se nejedná o samostatnou ukázkou, uveďte v kolonce Poznámky seznam ostatních UA (včetně poznávacích značek, pokud byly ÚCL přiděleny), které se ukázky účastní, včetně pilotů, a v příloze tohoto dokumentu uveďte navrhovaná opatření k zachování úrovně bezpečnosti všech společně vystupujících UA.

Poznámky: další poznámky k leteckému programu důležité pro posouzení bezpečnosti (např. plánované speciální pozemní efekty, mimořádné prvky vystoupení apod.).

Poznámka: V případě, že bude vyčerpána kapacita tabulky v bodě 4, pokračujte v oddílu „Poznámky“ nebo na samostatném listu, který přiložte jako přílohu této žádosti.

5

Prohlášení letového ředitele LVV

Svým podpisem stvrzuji, že LVV bude provedeno v souladu se směrnicí CAA/S-EXT-001-n/2015 a dalšími podmínkami stanovenými v rozhodnutí ÚCL o souhlasu k provozování leteckého veřejného vystoupení bezpilotních letadel.

Datum:

Podpis:

Dále k tomuto dokumentu přiložte:

1. Doklady dle ust. 5.1.4 a 5.7.1.1 směrnice CAA/S-EXT-001-n/2015 (např. e-mailová komunikace potvrzená ze strany uvedených subjektů).
2. Situační plánec – ideálně mapový podklad s vyznačením prostorů dle ust. 5.3 směrnice CAA/S-EXT-001-n/2015 vymezených pro potřeby LVV, vyznačením příjezdových cest, vchodů a východů, vyznačením místa řízení letového provozu, vyznačením umístění hasicích prostředků, vymezení ochranných prostředků, zejména ochranné sítě.
3. Bližší specifikaci použité ochranné sítě pro diváky (druh materiálu a jeho sílu v mm, rozměry ok, popř. nákres způsobu kotvení a způsob zajištění ochrany diváků před průhybem ochranné sítě (např. vymezení prostoru pro průhyb sítě)).
4. Opatření a postupy k zajištění ochrany civilního letectví před protiprávními činy ve smyslu § 85a zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (popis přijatého postupu).

Řádně vyplněný a podepsaný originál tohoto dokumentu zašlete poštou, doručte v elektronické podobě se zaručeným elektronickým podpisem, anebo doručte osobně na ÚCL, případně využijte jiných možností podání v souladu se zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Přílohy k žádosti je možné zaslat v elektronické formě e-mailem.

Kontaktní informace:

- **adresa:** Úřad pro civilní letectví
letiště Ruzyně
160 08, Praha 6
- **e-mail:** podatelna@caa.cz

DODATEK 2 OBSAH INSTRUKTÁŽE VYSTUPUJÍCÍCH PŘED LVV

- 1. Kontrola účasti vystupujících**
 - kontrola přítomnosti
 - kontrola dokladů pilotů, dokladů letadel
- 2. Kontrola času**
 - specifikovat používání UTC nebo místního času
- 3. Prokázání se vystupujícím platným souhlasem k uskutečnění LVV**
- 4. Prezentace situačního plánu místa konání LVV**
 - podrobný popis situačního plánu místa konání LVV s vyznačením prostorů dle ust. 5.3 vymezených pro potřeby LVV, vyznačením příjezdových cest, vchodů a východů, vyznačením místa řízení letového provozu, vyznačením umístění hasicích prostředků, pozice klíčových osob/složek, vymezení ochranných prostředků, zejména ochranné sítě
- 5. Informace o uspořádání letového provozu**
 - místní letová omezení, údaje o leteckém provozu v okolí místa konání akce
 - informace o oznámení NOTAM, bylo-li vydáno
- 6. Meteorologické informace**
 - současné přetrvávající meteorologické podmínky
 - aktuální předpověď počasí, vývoj meteorologické situace
 - meteorologická minima pro vystoupení
- 7. Postupy pro pozemní pohyby a stání letadel**
 - postupy pro pozemní pohyby a stání letadel
 - postupy pro plnění letadel provozními hmotami
 - hasicí prostředky – druh, množství, rozmístění, způsob použití
- 8. Letecký program**
 - načasování leteckého programu
 - omezení pro letecká vystoupení (výšky letu, odstupy, mez vystoupení)
 - nouzové postupy (postupy pro případ nehody, postupy při náhlém zhoršení meteorologických podmínek, apod.)
 - změny v programu LVV (upozornit, že letový ředitel může změnit i program, který již začal)
 - připomínky ke generální zkoušce, byla-li provedena
 - další upřesňující pokyny pro provedení programu
- 9. Komunikace**
 - prezentace způsobu komunikace v rámci LVV, komunikační zařízení
 - kontaktní informace na letového ředitele
 - kontaktní informace na provozovatele LVV
 - další kontakty na klíčové osoby/složky, apod.